

2. TOPLANTI-“TERAPÖTİK YAKLAŞIM”

DERS 1:

Erken belirtiler ve tanı I:

Ioannis Syros

(Çocuk ve Ergen Merkezi, Yunanistan)

Antonios Vadolas

(Çocuk ve Ergen Merkezi, Yunanistan)

Erken belirtiler ve tanı I *OSB'LI KİŞİLER İÇİN :*

Erken Belirtiler

Ortalama tanılama yaşı

İlgili Kişiler (aile üyeleri ve geniş aile dahil)

Disiplinlerarası ekibin rolü (çocuk doktoru,
çocuk psikiyatristi, gelişim uzmanı, çocuk
psikoloğu)

Ana hatlar

İstenen Öğrenim Çıktıları

- Çeşitli alanlarda OSB'nin erken belirtileri ve ortalama yaş teşhisi hakkında bilgi edinir.
- Bozukluğun aile işlevselliği ve duygu üzerindeki anlamı ve genel etkisi hakkında bilgi edinir.
- Terapötik programı tasarlamak için disiplinler arası ekibin nasıl işbirliği yaptığını anlar.

ERKEN MÜDAHALE ÇOK ÖNEMLİ

En erken tespit ve tanı (4 yaşından önce) ve erken uzmanlaşmış müdahale, çocuğun önemli ölçüde daha iyi gelişmesini sağlar.

Referanslar

- **Pediyatrist**
- **Anaokulları**
- **Diğer ruh sağlığı uzmanları**
- **Şüphelenen ebeveynler**

OSB'nin tespiti bebeğin 12 aylık olmasından önce zordur

Daha doğru tanı konulması bebeğin 2 - 2,6 yaşlarında mümkündür

12 ila 18 ayda

Dikkat ve karşılık vermede farklılıklar

**İnsanlardan çok nesnelere dikkat ederler.
Zayıf sosyal ilgi fakat çevresindeki seslere
karşı dikkat**

**Görsel dikkati serbest bırakmada zorluk
(bakışlarını odaklandıkları şeyden başka
bir şeye kaydırmakta zorlanırlar)**

Oyun becerilerindeki farklılıklar

**Oyunlarda taklit eksikliği
Daha az oynar ve oyunları farklı şekilde yönetir**

- **Motor becerilerde zorluk**
- **Basmakalıp davranışlar**
- **Gelişimsel gerileme**

18 ila 24 ayda

SOSYAL SORUNLAR

Oynayan diğer çocuklara ilgi göstermeyebilir veya kötü bir şekilde alay konusu olabilir.

Ebeveynine seslenmek yerine yüksek sesle bağıarak beşikte tek başına oturabilir.

Ebeveynin işten ne zaman ayrıldığı veya döndüğü önemli olmayabilir

Etkileşim gerektiren oyunlara ilgi göstermeyebilir

Bebek karyolasından veya bebek arabasından ebeveyni tarafından alınması için ellerini kaldıramaz.

İLETİŞİMLE İLGİLİ SORUNLAR

Bir şey istediğinde, genellikle "Elle Sürüş"e başvurur.

Çevresini görmezden gelir

Göz temasından kaçınır

OLAĞANDIŞI / TEKRARLANAN DAVRANIŞLAR

Ellerle çevirme

Tavandaki fana takılı kalma

Kıvrımlar, sallanmalar

Oyuncakların hizalanması (arabalar)

Oyuncaklarla ilgilenmeyebilir, ancak ısıtıcı gibi diğer nesnelere yapışabilir.

Bir oyuncak parçasına konsantre olabilir

Takıntılı bir şekilde ışıklara göz açıp kapar

Olağandışı nesnelere çiğneyebilir

Parmaklarıyla gözlerinin önünde oynayabilir.

MOTOR BECERİLERİ SORUNLARI

Otizimli çocuklar motor bozukluklar gösterirler: Bazıları bir alanda mükemmel motor beceriler sergileyebilirken diğerinde bir problem yaşayabilirler.

Zayıf motor koordinasyonu

İnce motor becerileri eksiklikleri

Parmak uçlarında yürümek

Derinlik algısı eksikliği

Normal motor becerileri olan çocuklar bile üç tekerlekli bisiklet, pedallı araba gibi aktivitelerde zorluk çekebilir.

Sakar olabilirler.

DUYUSAL SORUNLAR

Saç kesmede veya tırnakları kesmede aşırı zorluk

Araba emniyet kemerine tahammül edemez

Doğum günü mumları veya balonlar gibi yeni deneyimlerden hoşlanmayabilir

Banyo yapmakta zorluk

Nesneleri yüzüne yakın döndürür

Duymuyor gibi görünebilir (örneğin, yüksek seslerden şaşırılmaz), diğer zamanlarda normal duyuyormuş gibi görünür.

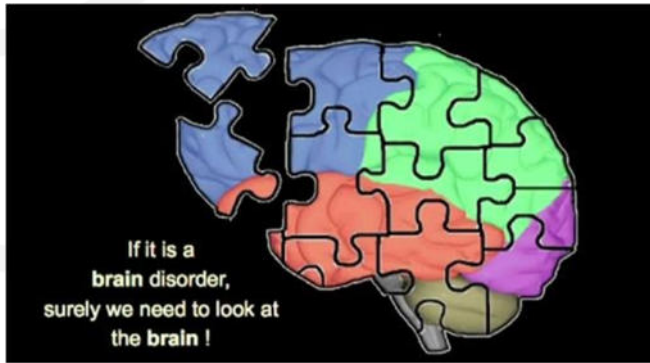
Dışarı çıkmak için mevsime uygun kıyafetleri bulmak ve giymek zor olabilir

KENDİNE ZARAR VERME DAVRANIŞI

kafasını vurabilir
bariz acı olmadan ısrabilirler
derisini kaşıyabilir
saçından tutamlar çeker

GÜVENLİK SORUNLARI

Tehlikelere karşı duyarsızlık
Yaralanabileceği durumların tanınmaması
Yükseklik korkusunun olmaması

**Gastrointestinal
(sindirim sistemi)
bozukluklar**

Uyku bozuklukları

Nöbetler

OSB'nin Ailenin İşlevselliği ve Duygusuna Etkisi

- Otizmlili bir çocuk yetiřtirmek, ebeveynler ve aileler için stresli bir olaydır.
- Ebeveynlerin 3/4'ü destek hizmetlerine doğrudan erişimlerinin olmadığını bildirmiştir.
- Ebeveynlerin %90'ı, çocuklarının davranış sorunlarıyla baş edememekte ve bunun sonucunda kızgınlık ve sinirlilik, yetersizlik, yalnızlık ve depresyon duygularını yaşamaktadır.
- Aileler, daha dūřuk aile iřlevselliđinin yanı sıra evliliklerinden daha az sevinç duyduklarını bildirmektedir.
- Otizmlili çocukların kardeřlerinde daha fazla içsel belirtiler (depresyon, uyum gūlükleri) ortaya çıkabilir.
- Öte yandan, OSB'li çocukları olan bazı aileler zihinsel dayanıklılık göstermiş ve bu deneyimin onları nasıl "gūlendirdiđini" anlatmıştır.

OSB'li Bir Çocuğun Eğitimi ve Tedavisinde Ebeveynlerin Rolü

- OSB'nin altında yatan zorlukların ele alınmasında ebeveynlerin katkısı çok önemlidir.
- Çocuk ve aile arasındaki ilişki, döngüsel nedensellik ile karakterize edilir: “ebeveynler çocuğu etkiler, bu da ebeveynleri etkiler”

Disiplinlerarası Ekip

Çeşitli Uzmanlıklara Göre Klinik Değerlendirme (pediatrist, çocuk psikiyatristi, gelişim uzmanı, çocuk psikoloğu, meslek hastalıkları terapisti, konuşma terapisti vb.)

- ✓ Tanı, çocuk psikiyatristi veya gelişimsel çocuk doktoru tarafından ebeveynlere/bakıcılara duyurulur.
- ✓ Tedavi, tanının açıklanmasından hemen sonra başlar.

Aile ile birlikte yapılan değerlendirmeler sonucunda tüm bilgiler alındıktan sonra tedavi hedefleri belirlenir.

Tedavi, çocuğun ve ailenin bireyselleştirilmiş ihtiyaçlarına göre “uyarlanır”.

Çocuğa koordineli bir yaklaşımı hedefleyen öğretmenlere bilgi sağlamak için eğitim kurumları ile işbirliği sağlanır.

Öğretmenlerin desteği çok önemlidir, ancak:

- Bazen öğretmen için ruh sağlığı, okul ile ilgili değil, bir uzmanı ilgilendiren bir şey olarak kabul edilir.
- Öğretmenler, OSB'li çocukları destekleyebilecekleri (basit) yollar konusunda bilgilendirilmiyor.
- Eğitim kurumları ve öğretmenler gerekli işbirliği biçimine pek aşina değiller.

**Ebeveynlerin psikoeđitimi
..teşhisin duyurulmasıyla başlar**

“Anne babaya bakmazsanız/ilgilenmezseniz çocuk tehlikededir...”

Evde değerlendirme ve tedavi için ziyaretler

Fiziksel Sađlık Muayenesi gereklidir

Tedavi Sırasında Kesinti / Direnç / Diğer Sorunlar

- Danışmanlığın kesilmesi
- “Doctor shopping”(aynı yada farklı hastalıklar için pek çok doktora gitmek)
 - Yas tutmak
- Tanının kabulü için doğru zamanlama konusunda profesyonellerin sabrı,
- Aileleri bilimsel olarak kanıtlanmamış tedavilere boğmak (*yönelim bozukluğu, acıya, maddi tükenme*)

- Ebeveynler tanıyı reddettiğinde
- Ebeveynler, terapistlerin hedefleri ile uyumlu olmayan hedeflere öncelik verdiğiinde (örneğin ebeveynler, çocuğun sosyalleşmesine değil, yalnızca okuldaki performansına aşırı dikkat edebilirler).
- Kontrolcü ebeveynler
- "Yüce" terapistler ("ne kadar olgunlaşırsan o kadar alçakgönüllü olursun").

INTERAKTİF AKTİVİTE

Toplantı 2- Ders 1

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Otizm için doğru olanı seçiniz

12 – 18 Ay Arasında;

Görsel Dikkat algısında farklılık

Dikkat ve iletişimsel becerilerde farklılık

Tuvalet becerilerinde güçlük

Oyun becerilerinde farklılık

Taklit gerektiren oyunlarda güçlük

Daha az oynar ve oyunları farklı şekilde yönetir

İstekleri işaret parmağı ile gösterememe

İki adımlı komutları yürütme becerisi

Düşük sosyal ilgi

BIBLIOGRAPHY AND REFERENCES

Lewis's Child and Adolescent Psychiatry: A Comprehensive Textbook, 4th Edition (Lewis, Lewis's Child and Adolescent Psychiatry) 4th Edition, Chapter 46.

Guilbaud, J., Vuattoux, D., Bezzan, G., & Malchair, A. (2021). Trouble du spectre autistique : étiopathogénie et intérêt d'un diagnostic précoce [Autism spectrum disorder : ethiopathogenesis and benefits of early diagnosis]. *Revue médicale de Liege*, 76(9), 672–676.

Magalhães, J. M., Rodrigues, T. A., Neta, M., Damasceno, C., Sousa, K., & Arisawa, E. (2021). Experiences of family members of children diagnosed with autism spectrum disorder. *Revista gaucha de enfermagem*, 42, e20200437. <https://doi.org/10.1590/1983-1447.2021.20200437>

Daniels, A. M., & Mandell, D. S. (2014). Explaining differences in age at autism spectrum disorder diagnosis: a critical review. *Autism : the international journal of research and practice*, 18(5), 583–597. <https://doi.org/10.1177/1362361313480277>

